

Lausunto ympäristölupahakemuksesta / Kuusakoski Oy, kierrätyslaitos, Airaksela, Romulantie 75**Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen
Alueellinen ympäristönsuojelu**

Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt 15.6.2020 mennessä Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Kuusakoski Oy:n Airakselan kierrätyslaitoksen ympäristölupahakemuksesta. Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 1.7.2020 saakka.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Airakselan kierrätyslaitokselle ympäristöluvan päätöksellään 14.1.2014. Lupa on voimassa toistaiseksi. Luvan haltija on verrannut voimassa olevaa ympäristölupaa ja sen mukaisesti järjestettyä toimintaa vuonna 2018 annettuihin uusiin jätteenkäsittelyä koskeviin parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksiin (BAT). Vertailun perusteella ympäristöluvan vaatimukset eivät vastaa kaikilta osin parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksia. Hakemus koskee ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista puutteiden korjaamiseksi.

Kuusakoski Oy:n Airakselan kierrätyslaitoksella käsitellään metalleja ja metallipitoisia materiaaleja, mukaan lukien romuajoneuvojen esikäsittely. Alueella toimii myös murskauslaitos. Alueella sijaitsee myös vanha, käytöstä poistettu loppusijoitusalue, jonka vesienkäsittely ja -tarkkailu hoidetaan yhdessä kierrätyslaitoksen vesienkäsittelyn ja -tarkkailun kanssa. Niiltä osin suljettu loppusijoitusalue sisältyy ympäristölupahakemukseen. Voimassa olevaan ympäristölupaan sisältyy myös sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, rakennus- ja betonijätteiden, kiviainesten ja renkaiden käsittely. Näitä toimintoja ei ole toistaiseksi aloitettu. Hakija pyytää murskaimen kevyen jakeen käsittelyn sisällyttämistä ympäristölupaan. Kevyestä jakeesta erotetaan kierrätyspolttoaineeksi kelpaavaa ainetta ja metalleja seulomalla ja lajittelemalla. Kevyen jakeen käsittely tulee murskauslaitoksen jatkeeksi ja se vähentää muodostuvan loppujätteen määrää. Laitoksella käsitelty materiaali toimitetaan teollisuuden raaka-aineiksi, jatkokäsittelyyn yhtiön muille laitoksille tai muuhun hyötykäyttöön. Kierrätyslaitoksella vastaanotettava ja käsiteltävä materiaalmäärä ei muutu voimassa olevan ympäristöluvan määrästä noin 214 000 tonnia vuodessa.

Pääsääntöisesti metallipitoisten jätteiden käsittely on jätteiden esikäsittelyä kuten lajittelua, yhdistämistä, paloittelua, murskausta ja paalausta ennen jätteen varsinaista hyödyntämistä. Murskausta ja muita melua aiheuttavia töitä tehdään maanantaista perjantaihin kello 7-18. Muuta toimintaa tehdään maanantaista perjantaihin kello 7-22. Toiminta-ajat ovat nykyisen ympäristöluvan mukaiset.

Kierrätyslaitoksen toiminnan tärkein päästö on melu. Se syntyy materiaalin lajittelun, murskauksen, koneiden ja laitteiden käyntiäänistä. Toiminnan meluvaikutuksia on vähennetty murskaimeen tehdyillä melusuojuuksilla.

Toiminnan aiheuttamaa melua vähennetään myös työskentelymenetelmillä ja toimintojen sijoittamisella. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 300 metrin päässä kierrätyslaitoksesta, eikä toiminnasta aiheutuva melu ylitä lähimpien asuinrakennusten pihalla melutason ohjearvoja tai voimassa olevan ympäristöluvan raja-arvoja. Toiminnan aiheuttamat melutasot mitataan kolmen vuoden välein.

Toiminnassa muodostuvia jätteitä ovat vastaanotettavan materiaalin mukana tuleva ei-kierrätettävä aines, ympäristönsuojelulaitteiden jätteet sekä konttori- että sosiaalitilojen jätteet.

Päästöt ilmaan tulevat materiaalin lajittelusta ja murskauksesta, metallikappaleiden polttoleikkauksesta ja koneiden pakokaasuista. Ilmapäästöt ovat vähäisiä. Pölyämistä vähennetään pitämällä piha-alue puhtaana ja kastelemalla materiaalia tarvittaessa. Murskaimen pöyinen ilma johdetaan suodattimen läpi halliin. Ilmapäästöjä on mitattu vuosina 2015 ja 2019. Lähiympäristön metsämarjoista tai sienistä selvitetään metallipitoisuuksia kolmen vuoden välein.

Toiminta-alue on asfaltoitu tontin reunojen liikennöintialueita lukuun ottamatta. Raaka-aineet, tuotteet ja jätteet varastoidaan asianmukaisesti. Pinnoitettujen alueiden sade- ja hulevedet johdetaan hiekan- ja öljynerotusjärjestelmän ja vesien käsittelyprosessin kautta purkuojaan. Käytöstä poistetun loppusijoitusalueen suotovedet johdetaan samaan vesienkäsittelyprosessiin sade- ja hulevesien kanssa. Toiminnan vesipäästöjä sekä pinta- ja pohjavesivaikutuksia tarkkaillaan voimassa olevan tarkkailuohjelman (mukaisesti. Ukkolammen veden ja sedimentin tutkimus on tehty viiden vuoden välein.

Hakemusasiakirjat ovat nähtävänä sähköisesti osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu

Esitys

Lautakunta antaa seuraavan lausunnon Itä-Suomen aluehallintovirastolle Kuusakoski Oy:n Airakselan kierrätyslaitoksen ympäristölupahakemuksesta:

Lausunnon antaa ympäristö- ja rakennuslautakunta, joka toimii sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena että kunnan terveydensuojeluviranomaisena.

Alueen maankäyttö ja ympäristön tila

Lupahakemuksessa alueen kaavoitustilanne ja maankäyttö on kuvattu oikein ja asianmukaisesti.

Toiminta sijoittuu Airakselan pientalotaajaman tuntumaan. Alueen ympäristön tila arvioidaan valtaosin hyväksi. Kuusakoski Oy:n laitoksella on jossain määrin vaikutusta lähialueen ympäristön tilaan, etenkin melutasoihin, mutta ei laajemmin pientalotaajaman ympäristöön. Alueen vesien tilaan vaikuttaa pääosin metsätalous ja haja-asutus. Alueen ilmanlaatu arvioidaan hyväksi ja siihen vaikuttavat pientalojen lämmityksen päästöt ja vähäisemmässä määrin tieliikenne. Alueen melutilanteeseen vaikuttaa etelästä Kuopioon johtavan rautatien liikenne. Kuusakoski Oy:n melulla on jossain määrin vaikutusta laitoksen lähialueen melutilanteeseen ja melusta on tehty yksittäisiä valituksia. Laitoksen aiheuttamien melutasojen on kuitenkin todettu olevan alle ympäristöluvan raja-arvojen.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan kannanotot hakemuksen johdosta

Ympäristöluparatkaisussa tulee ottaa huomioon seuraavat seikat:

Murskaimen kevyen jakeen (fluff) käsittelyprosessin suunnitelmat tulee hakemuksen mukaisesti esittää valvontaviranomaisille ennen toiminnan aloittamista. Melun ja pölyn torjumiseksi prosessi on suunniteltava tehtäväksi sisätiloissa.

Kaikki jätteet tulee varastoida pinnoitetuilla alueilla. Pinnoitteiden kunto tulee tarkistaa kattavasti vuosittain ja rikkoutuneet pinnoitteet tulee tarvittaessa kunnostaa välittömästi. Vaaralliset jätteet tulee varastoida nestetiiviillä pinnoitetuilla alueilla.

Eri jätejakeiden varastointialueet ja vaarallisten jätteiden varastointiastiat ja -säiliöt tulee merkitä selkeästi ja asianmukaisesti.

Loppusijoitukseen toimitettavien jätejakeiden kaatopaikkakelpoisuus tulee osoittaa kaatopaikkoja koskevan valtioneuvoston asetuksen (331/2013) mukaisesti perusmäärittelyin ja vastaavuustestein.

Laitoksella hajapäästöjen ehkäiseminen ei kaikin osin täytä BAT-vaatimusta suljetuista, katetuista ja tuulisuojatetuista kuljettimista ja varastoista. Tältä osin laitokselta on tarpeen vaatia selvitystä hajapäästöjen ehkäisemisestä. Hajapäästöjen rajoittamisella voidaan paitsi rajoittaa päästöjä ilmaan, jossain määrin myös hulevesien mukana kulkeutuvia päästöjä.

Jätejakeiden varastoinnissa ja käsittelyssä tulee torjua pölyämistä esimerkiksi kastelemalla ja käsittelemällä jätejakeita varovasti.

Murskaimella käytettävien pölynpoistolaitteiden ylläpito tulee olla säännöllistä ja niiden kunto tulee tarkistaa suunnitelmallisesti.

Murskauslaitoksen päästöt tulee mitata joka 5 vuosi ja niistä tulee määrittää hiukkasten (PM10 ja PM2,5) lisäksi bromatut palonestoaineet, dioksiinien kaltaiset PCB-yhdisteet, As, Cd, Co, Cr, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Se, Tl, V ja PCDD/F. Vaikka sykloni- ja suodatinkäsittelyn jälkeen päästöjä ei suoraan johdetakaan ilmaan, voivat ne kulkeutua ilmaan hajapäästöinä käsittelyhallista.

Toiminnanharjoittaja tulee määrätä osallistumaan Kuopion seudun ilmanlaadun yhteistarkkailuun, minkä yhteydessä arvioidaan ja ratkaistaan ilmanlaadun mittaustarve laitoksen vaikutusalueella. Vuonna 2020 toteutetut kokonaisleijuman (TSP) mittaukset eivät ole enää menetelmänä asianmukaisia ilmanlaadun arvioinnissa.

Koska laitoksen päästöjen vaikutukset ympäristön metsämarjojen metallipitoisuuksiin ovat olleet erittäin vähäisiä ja kuormitus on laskenut selvästi viimeisillä tarkkailukerroilla, lautakunta katsoo, että metsämarjojen metallipitoisuuksien seuranta voidaan harventaa viiteen vuoteen. Murskaimen viimeisimmät päästömittaukset osoittavat, että laitoksen metallipäästöt ilmaan ja sitä kautta ympäristöön ovat alhaiset.

Laitoksen aiheuttamat melutasot, mukaan lukien suunnitellut uudet käsittelyprosessit, tulee selvittää mallilaskelmin 31.12.2021 mennessä. Selvityksen yhteydessä mallitulokset tulee varmistaa melumittauksin. Meluselvityksessä tulee ottaa huomioon laitoksen kaikki luvitetut toiminnot (esim. kiviaineksen murskaus) ja melun mahdollinen impulssimaisuus. Laskennal-

linen meluselvitys antaa kattavamman ja osin myös luotettavamman kuvan laitoksen melun leviämisestä ympäristöön kuin yksittäiset melumittaukset.

Laitoksen vaikutus alapuoliseen vesistöön on tarkkailutulosten perusteella melko vähäinen ja se vaikuttaa pääsääntöisesti pienentyneen viime vuosina. Tosin Ukkolammessa on havaittu vuonna 2014 sedimentissä hieman lyijyn ja sinkin kohonneita pitoisuuksia, mutta syytä tähän ei sinänsä ole varmuudella osoitettu. Ympäristöön johdettavien vesien metalli-, öljy- ja liuotinpitoisuudet ovat kuitenkin vesitarkkailussa olleet varsin alhaisia.

Laitoksen vesipäästöjen luotettavaa vertailua BAT-päätelmien mukaisiin päästörajoihin ja itse asiassa myös nykyisen ympäristöluvan mukaisiin raja-arvoihin vaikeuttaa se, että jäteveden käsittelyjärjestelmästä poistuvan veden näyte on otettu vuoteen 2018 saakka väärästä kaivosta mahdollisesti kauankin. Todelliset jätevesipäästöt ovat mahdollisesti olleet alhaisempia kuin raportoidut päästöt. Toiminnanharjoittajan esitys vesipäästöjen raja-arvoiksi poikkeaa joiltain osin BAT-päätelmien mukaisista tasoista (esim. TOC ja sinkki). Lautakunta katsoo, että laitoksen koko ja vesikuormitus huomioon ottaen vesipäästöjen raja-arvoja määriteltessä tulee ottaa huomioon, että varsinaisten laitoksen valumavesien lisäksi vesipäästöissä ovat mukana myös vanhan loppusijoitusalueen suotovedet. Näin ollen BAT-päätelmien mukaisten päästöraja-arvojen soveltaminen suoraan sellaisenaan ei ole tarkoituksenmukaista. Uudessa luvassa päästöraja-arvot tulee määritellä edelleen vuosikeskiarvona.

Vesien käsittelyyn johdettavien vesien valumavesien tarkkailua tulee tihentää niin, että myös niistä otetaan näyte neljännesvuosittain, kuten muistakin vesistä. Kaikkiin vesitarkkailuihin tulee lisätä arseenimääritys. Kaikista jätevesistä tulee määrittää yhden vuoden ajalta PHOS- ja PHOA-yhdisteet sekä TOC-pitoisuus (neljä kertanäytettä). Tulosten pohjalta voidaan arvioida näiden yhdisteiden tarkkailutarve jatkossa.

Vanhalla loppusijoitusalueella vaikuttaa olevan yhä jossain määrin vaikutusta lähialueen pohjaveteen ja maaperään. Loppusijoitusalueelta pintavesiin joutuva kuormitus on sen sijaan selvästi laskenut 2010-luvun alkupuolen tasosta kaatopaikan sulkemisen jälkeen.

Laitosalueen maaperän ja pohjaveden nykytilaa kuvaavaa perustilaselvitystä tulee täydentää tekemällä nykytilaselvitys myös vanhan loppusijoitusalueen (kaatopaikka) tilasta. Kaatopaikan tilan arviointia puoltaa se, että kaatopaikan tilaa ei ole arvioitu kattavasti sen sulkemisen jälkeen ja toisaalta ympäristön ojen, suotoveden ja läheisen pohjaveden laadussa on havaittu muutoksia viime vuosina. Hakemuksen mukana olevan laitoksen perustilaselvitys tunnistaa potentiaalisesti vaarallisiksi yhdisteiksi vain öljyhiilivedyt, mutta sellaisiksi on ainakin teoriassa katsottava myös erilaiset metallit, joita romujen ja romuajoneuvojen käsittelyssä voi kulkeutua maaperään hulevesien mukana.

Laitoksen energiatehokkuus tulee raportoida vuosittain osana laitoksen vuosiraportointia.

Valmistelija
Erkki Pärjälä
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2142

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

25.06.2020

43 §

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

